

MARIBORSKI

*Prisposobljeno
Ljubljana*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno.
Četrletno K 19.50.

Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Nov italijanski predlog v jadranskem vprašanju.

LDU Beograd, 24. februarja. „Politika“ javlja iz Londona: Vsled intervencije angleških uradnih krogov se bo vršil naknaden sestanek dr. Trumbića z Nittijem. V dobro poučenih diplomatičnih krogih se govori, da bo Nitti predložil dr. Trumbiću nov načrt za sporazum v jadranskem vprašanju. Istotako se trdi, da bo Nitti v začetku pogovorov izrazil dr. Trumbiću željo, da se še enkrat poizkusijo neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. Dr. Trumbić je davi odšel iz Londona v Pariz.

Nova vlada in jadransko vprašanje.

LDU Beograd, 24. februarja. „Politika“ javlja: Ker vsi novi ministri niso poučeni o poteku pogajanj, ki so se vršila v jadranskem vprašanju, Protičeva vlada doslej ni poslala še nikakih instrukcij naši delegaciji za sklep miru v Parizu. Trdi se, da je bil od sedanjih ministrov edino Protić kot vodja opozicije pravočasno obveščen o poteku pogajanj. V beograjskih političnih krogih se mnogo govori o poročilu iz Londona, v katerem se zunanji minister dr. Trumbić pritožuje vsled nenaklonjenosti naših zaveznikov, da zaslišijo našo delegacijo, ko se rešuje jadransko vprašanje. Po zadnjih poročilih iz Pariza so Italijani ponujali koncesije v vprašanju koridorja, ki naj bi vezal Italijo s svobodnim mestom Reko. Koridor bi bila cesta, široka samo 20 m, od vzhodne obale Istre. Ta pot ne bi imela ne trgovskega, ne vojaškega pomena. Ako bi sprejela Jugoslavija predlog od 20. januarja t. l., bi nam Italijani »velikodušno« dali velikih koncesij pri trgovskih pogodbah.

Pred energično Wilsonovo akcijo.

LDU Pariz, 24. februarja. Poročevalec lista »Echo de Paris« javlja iz Washingtona:

Kakor zatrjujejo pristaši predsednika Wilsona, je predsednik odločen, zahtevati za Ameriko znatno ingerenco pri reševanju turškega vprašanja ter da strogo obsoja angleške in francoske načrte v Orijentu, ki jih smatra za imperijalizem. Njegov nastop proti samovoljnemu reševanju jadranskega vprašanja da je smatrati za predigro energične intervencije predsednika proti načrtom entente.

Namestniki umrlih poslancev.

LDU Beograd, 24. februarja. Na mesto poslancev, ki so umrli v poslednjih štirih mesecih, so stopili v parlament njih namestniki Marko Gjorgjević, dr. Pečanac, Sretan Milosavljević in Krsto Kanić. Danes šteje začasno narodno predstavništvo 279 članov.

543 ponarejenih tisočakov zaplenjenih.

LDU Split, 24. februarja. Predvčerajšnjim so ob izmenjavi novčanic trgovcu Stojanu Tuniću iz Beograda zaplenili pol milijona kron. Seboj je prinesel 571 tisočakov, od katerih je bilo 543 neveljavnih. Trgovca so zaprli.

RUSIJA.

Stališče antante napram Rusiji.

LDU Pariz, 24. februarja. »Intransigent« izjavlja, da sta Anglija in Italija bržkone pripravljeni pripoznati sovjetsko vlado; Francija in Japonska pa sta proti takemu postopanju.

Antanta rabi ruska živila.

LDU Pariz, 24. februarja. Kakor ve poročati »Journal«, se je pri londonski konferenci v načelu dosegel sporazum glede ruskega vprašanja. One armade, ki se bojujejo proti boljševikom, ne bodo uživale nobene podpore zaveznikov več. Poljski vladi se bo priporočalo, naj se izogiba vsakršnega ofenzivnega čina proti boljševikom. Vendar bodo zavezniki podpirali Poljsko, Finsko in razne baltske države ako bi jih napadle rdeče čete. Dalje se je pri konferenci sklenilo pogajati se z zastopniki sovjetske Rusije glede vzpostavitve trgovskih odnošajev z ruskimi zadrugami, vendar pa se pri tem ne bo niti z besedo omenilo eventualno oficijelno priznanje sovjetske Rusije.

Jugosloveni v Italiji.

Pod tem naslovom je predaval dr. Pivko v ponedeljek v Nar. Domu. Podal je nekaj svojih misli o naših napakah, ki smo jih storili med vojno in se danes nad nami maščujejo.

Svoje predavanje je naslonil na članek nekega našega glavnega dnevnika, ki je pisal, da smo skoraj na slabšem s tem, da je Avstrija razpadla. Tako pisanje je brezumno, ker kaže, kako smo neprevidni. Posledica takih nazorov je, da kažejo na nas, češ: glejte austriakante. Prof. Pivko je bil eden onih, ki je takoj v začetku vojne spoznal, kaj je njegova dolžnost. Čakal je na priliko in l. 1917. je prešel s svojim oddelkom v Italijo. O tem se je mnogo pisalo. Ko je prišel v stike z Italijani, je spoznal, kako slabo je organizirana naša propaganda.

Edini Supilo je tam razvil s početka svoje delo — drugi so šli vsi v Švico, v Francijo in Ameriko. Po vseh teh deželah je bilo treba organizirati sile za našo stvar. Storiilo se je veliko premalo. V Italiji sami so le malo vedeli o Avstriji.

Italijanska ignoranca je znana: Italijan ne pozna ne zgodovine, ne zemljepisa tujih dežel. Zato tudi tam niso mogli razumeti, kako se more Avstrijec bojevati — proti Avstrijem.

Ime »Sloveno« jim je bilo popolnoma neznano, istotako so le malo poznali druge avstr. narode, n. pr. Čehe in Madžare.

Proti Nemcem niso imeli niti pravega sovraštva. Pač pa so dobro poznali ime »croato«, ki je v Italiji najbolj slabo zapisano. Vsa grozodejstva, ki so se vršila v Italiji za časa Radeckega, so šla na račun teh »kroatov« (dasi so bili tudi Kranjci zraven.)

Prof. Pivko je torej spoznal, da je treba ital. javnost informirati. Pridobil si je prijateljev v oficirskih krogih in je začel uveljavljati ime »jugoslavo«. Vsled besede »jugo« (jugum-jarem) so mislili Italijani, da je to posebne vrste zatiran rod in tako je ta beseda kmalu pridobila ugled v javnosti. Po mnenju dr. Pivka je bilo treba z dejanji pokazati svoje prepričanje, zato je dal svoj polk na razpolago. »Jugoslov. odbor« pa je bil mnenja, da se mora Italija prej odreči londonskemu paktu, predno bodo jugoslov. legije šle na fronto.

Tako je nastalo nasprotje. Dr. Pivko je dobil za jugoslov. legionarje velike ugodnosti — gibali so se svobodno in lahko bi bi

rešil nešteto naših ljudi. Toda jugoslov. odbor je imel o tem svoje mnenje. Tudi ujetniki niso bili v tem enotni. Mnogi so bili proti temu, da bi se borili za Italijo. Moštvo je bilo v tem oziru popolnoma — avstrijsko. Ko je Stane Vidmar nekoč pravil vojakom, da bo Avstrija propadla, so se dvignili zoper njega. Taki dogodki seveda niso pridobivali nam ugleda. Hrvatje so n. pr. pretili, da bodo ubili vsakega, ki bi šel v legijo. Pač pa so hoteli naši častniki iti na solunsko fronto, toda tu zopet »Jugoslov. odbor« ni znal akcije izpeljati. Tako je stala cela stvar do poloma. Ob polomu je prišlo do 150.000 jugoslov. vojakov v ital. ujetništvo. Jugoslovansko ime, ki je bilo prej priljubljeno, je vsled hujškarij postalo sovraženo — in naši ujetniki so mnogo trpeli. Naša diplomacija pa ni znala pomagati. Tako smo sami zakrivali svojo nesrečo.

Prof. Pivko je videl Italijane z njih lepše strani. Povdarjal je njih ljubezen do Italije, ki je pač različna od naše ljubezni do Jugoslavije — kajti kadar gre za Italijo, takrat Italijan ne pozna obzirov. Sedanje stališče Italije proti nam je uveljavljeno v dogovorih in za temi stoje Angleži z vso odločnostjo. Zato ne moremo upati na uspeh dokler se evropska konstelacija temeljito ne izpremeni.

V vsem nismo soglašali s predavateljem, dasi je prav, da si povemo resnico v obraz. Tu je razlika dveh ras. Prav je rekel govornik, da Italijanom »smrdimo«. To je instinkt. O junaštvu se da debatirati. Res pa je, da se zmage ne izbojujejo samo na fronti — ampak tudi za njo in da je diplomacija večje važnosti nego vse drugo. Za nas je bila nesreča, da nismo imeli dobre diplomacije.

Imeli smo v Italiji tri vrste ljudi: Jugoslov. odbor, legijonarje in ujetnike z avstr. prepričanjem. Jugoslov. odbor od samega obotavljanja ni prišel do pravega dela, legijonarji so storili kar so mogli, ujetniki so s svojim avstrijstvom škodovali. Po mnenju dr. Pivka je bilo treba med vojno v Italiji ustvariti nam prijazno razpoloženje. On misli, da bi bilo to mogoče in ima za to dokaze. V resnici ni bilo odpora proti nam — šele pozneje je nastalo sedanje sovraštvo, ki nam ne bo prineslo nič dobrega.

Dr. Pivko je imel priliko spoznati vse razmere od blizu, zato imajo njegove informacije svojo vrednost. Mislimo pa, da bi tudi žrtve, ki bi jih bili mi prinesli za Italijane, ne bile nič spremenile na današnjem položaju — razven če pripoznamo, da imajo oni prav. To pa je nemogoče. Sicer pa politika ne pozna hvaležnosti in kar se tiče italijanskega značaja, mu je najmanj mogoče zaupati. Sila dogodkov je tu silnejša od naše volje.

Po Kolčakovi smrti.

Vest, da je bil prosluli sibirski diktator admiral Kolčak ustreljen, se je potrdila. K tragično ugaslim zvezdam velikega ruskega naroda se je pridružila nova. Z njegovo smrtjo pa je potrjeno to, kar je bilo v zgodovini ruskega naroda že tolikokrat potrjeno, da je vsak veliki Rus, večalimanj sam kriv svoje tragične usode. Pred par leti smo to spoznali na Kerjenskem, ki je nenadoma zasvetil na ruskem političnem nebu, pa tudi istotako nenadoma ugasnil. Rus je po naravi idealist in kadar pride v dotiko z velikimi

zahtevami resnega, trdega življenja, je preslab, da bi premagal tisoč in tisoč malenkosti. Slabiči so bili večalimanj doslej vsi voditelji ruskega naroda, v vsej zgodovini poznamo samo par mož, ki so znali obvladati situacijo. Slabič je bil tudi Kolčak. Kot takega so ga spoznali vsi oni, ki so imeli priliko občevati z njim, a pred vsem češki legijonarji.

Ruskega naroda si Kolčak ni znal pridobiti zase, med njim in med ljudstvom je bil velik prepad. Ruski narod sovraži danes bolj ko kdaj prej nekdanji caristični režim ter je nezaupen proti vsakemu, o katerem količakaj sumi, da bi rad zopet uvedel podoban režim.

Vsa Kolčakova moč in slava je stala in padla s češkimi legijonarji. Ko je padla vlada socijalnih revolucionarjev s Kerjenskim ter so dobili vladno krmilo v roke boljševiki, so prišle češke legije, ki so se borile na ruski strani proti centralnim državam, v veliko zagato. Grozila jim je nevarnost, da jih boljševiki izroče na milost in nemilost avstrijskim in nemškim krvnikom. Ni jim preostalo drugega, nego prijeti za orožje ter se postaviti v boj proti sovjetski Rusiji. Silen, smel, v vsej človeški zgodovini brezprimeren je bil ta korak čeških legijonarjev. Iz te samoobrambe čeških legijonarjev pa se je izcimila takozvana protiboljševiška sibirskoruska armada. Čehom so se pridružili še nekateri ruski pustolovci, nekaj res narodno čutečih Rusov in tropa drugih ljudi, nad katerimi je prevzel poveljstvo dotlej nepoznani admiral Kolčak. Jedro te armade so tvorili Čehi; sibirsko ljudstvo se pa za to protiboljševiško vojsko ni navduševalo, da, stalo je nasproti njej popolnoma hladno. Admiral Kolčak pa ni imel moči in sposobnosti, da bi si bil pridobil simpatije tega ljudstva in tako je bil vladar brez zemlje, čeprav je imel v vojaški oblasti vso Sibirijo.

Druga slaba lastnost admirala Kolčaka je bila ta, da je bil silno častihlepen sanjač. Njemu je šlo v prvi vrsti, da dobi priznanje antante. A najbolj je stremel za tem ravno tedaj, ko se je začela njegova armada drobiti. Upal je, da se s tem reši. Toda ni mu uspelo. Polagoma ga je zapuščalo vse in končno so tudi Čehoslovaki spoznali, da je nesmisel boriti se za osebne intrige tega moža, ter sklenili, da se povrnejo domov. To je bil za Kolčaka zadnji udarec. Njegove sanje so bile uničene, sam in zapuščen ni vedel, kaj storiti. Jel se je umikati, šel je za Čehoslovaki vedno dalje in dalje proti vzhodu, dokler ga niso zajeli revolucionarji, isti ljudje, katerim je poprej skoro dve leti vladal — ter ga ustrelili.

To je v kratkem tragična zgodovina moža, ki je hotel biti velik, pa mu je k temu manjkalo glavno, velikopoteznosti in energije. Ob enem pa je on veren simbol ruskega značaja, ki se navdušen za vse lepo in veliko dviga, a ko stoji tik pred dosego cilja — pade. — Tako je padel tudi tik pred zmago nad Japonci, tako je padel tudi tik pred zmago nad centralnimi državami in kdo ve, če ne bodo padli istotako tudi boljševiki tik pred — zmago. Tak je usodepoln značaj ruskega naroda v celoti, kakor vsakega posameznega njegovega člana.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Politični pregled.

Položaj v Romuniji. V Romuniji pada ministrstvo za ministrstvom še huje kakor pri nas. Težkoče so ogromne, sovražniki na vseh straneh. Nedavno sestavljena vlada namerava zopet v najkrajšem času odstopiti, par ministrov pa je že podalo ostavko. Notranje razmere romunske so precej podobne našim, tudi tam se bje oster boj med narodnjaki in reakcionarci. Posebne težave delajo Romuniji boljševiki, ki zasledujejo načrt, združiti zopet pod enotno vlado vsa nekdanja ruska ozemlja ter stoje z močno vojsko na meji Besarabije. Romunija obupuje sama nad seboj. Njeni diplomati in strategji so sami izjavili, da bi v boju z boljševiki prej ali slej morali podleči. Na drugi strani pa pritiskajo nanje Madžari, ki na Sedmograškem neprestano rovarijo proti novi državni oblasti. Tak mir je podaril Pariz »osvobojenim« narodom.

Angleži proti mirovni konferenci. Tajno zborovanje in neprestano omahovanje mirovne konference silno razburja Angleže. Večina časopisja nastopa odločno proti konferenci ter zahteva, da se ta sramotna kramarija enkrat za vselej konča.

Madžari obupujejo. Na vse mogoče načine se trudijo Madžari, da bi prevarili zaveznike, ter rešili kolikor mogoče veliko. Polagoma pa jim ugaša up za upom. Doslej so še trdno upali, da se jim bo mogoče v Neuilly ustmeno pogajati z zavezniki, sedaj pa je tudi ta nada splavala po vodi. Zavezniki so izjavili, da se ž njimi ustmeno ne pogajajo.

Dnevne vesti.

Osebna vest. Notarski kandidat Emil Kramer je bil imenovan magistratnim ravnateljem.

IZJAVA. Na razna zlobna sumničenja »Straže« izjavljamo, da g. dr. pravdnik dr. Graselli ni bil nikdar v nobenem direktnem ali indirektnem stiku z našim uredništvom, torej tudi ne v slučaju Kamniker. — Uredništvo »Mar. Delavca.«

»Straža« se ponovno zaletava v dr. Grasellija in trdi, da je naše razkritje v Kamnikerjevi aferi neresnično. Naše razkritje, da je moral drž. pravdnik dr. Graselli izpustiti Kamnikerja na izrecni pismeni ukaz predsednika tedanje Narodne vlade v Ljubljani dr. J. Brejca, temelji na golem dejstvu. Ko so namreč privedli Kamnikerja k drž. pravdniku, je imel Kamniker dotični ukaz, ki je bil lastnoročno podpisan od dr. Brejca, že v rokah. Iz tega je razvidno, da je obstojala med dr. Brejcem in Kamnikerjem intimna vez, ker drugače si ne bi mogel Kamniker preskrbeti že vnaprej ukaz, da se ga mora v slučaju aretacije nemudoma izpustiti. Kamniker je kazal ta ukaz javno v Mariboru in to priliko je porabil previden politik, da je ukaz prepisal. Original hrani Kamniker sam. Tako je, gospodje in nič drugače! Sicer pa imamo še dovolj gradiva, s katerim lahko postrežemo resnicoljubni »Straži«.

»Deutsche Grenzwehr« izljiiva v svoj najnovejši številki veliko diplomatično modrost ter daje navodila avstrijskim diplomatom, s kom naj se avstrijska republika druží. S proroškimi očmi gleda v bodočnost, ko bodo spet grmeli ob Soči topovi, ko se bosta klala Italijan in Jugosloven in takrat — si misli »Deutsche Grenzwehr«, bi se morda dalo popraviti »krivice«, ki so jih prizadejale avstrijski republiki mirovne določbe. Po

našem mnenju bo imela avstrijska republika v bodoče vse važnejše naloge, ko pa »pravljati krivice« nasproti nam. Radi tega smo tudi prepričani, da avstrijski diplomati ne bodo vpraševali »Grenzwacht«, kaj jim je storiti.

Trgovska slovenščina. Trgovina za import in eksport »Libame« v Mariboru je poslala trgovcu Ivanu Ravniharju v Celje pismo s sledečim naslovom: »Gospe Jovan Ravnihar, trgovina, Celeja, Kaiser Wilhelmstraße.« Ni dovolj, da so že izveski nekaterih naših nemških trgovin napravljeni v culukafščini, v istem jeziku pišejo tudi svoja trgovska pisma. Trgovska podjetja naj si oskrbijo vsaj enega uslužbenca, ki bo zmožen slovenskega jezika. Našim zavednim trgovcem pa svetujemo, naj kratkoma zavrnejo v taki spakedranščini pisana pisma. Čuditi pa se moramo tudi, da taka pisma pošta sploh odpremlja. V Jugoslaviji vendar ni nobene Celeje. Morda pa mislijo naši nemški trgovci naša mesta internacijonalizirati, tako da bo Ljubljana Emona, Ptuj Petovium itd.

Laška nadlega v Celovcu. V nadi, da bodo Lahi pogнали v kozji rog naše zasedbene čete na Koroškem, so pozvali celovski Nemci in nemčurji v mesto italijansko posadko. Te želje jim Lahi niso izpolnili, pač pa jim sedaj uspešno pomagajo prazniti zaloge in blagajne. Celovčani plačujejo Lahom lire po 15—22 K. Radi tega spravljajo ti v Italijo kar cele vagonne in automobile blaga, istočasno, ko morajo Celovčani stradati. Poleg tega pa jih ta laška »varnostna straža« silno drago stane. Koroška vlada mora plačevati za vsakega laškega vojaka dnevno za hrano, stanovanje, plačo itd. 300 K; častnikom pa 24—28 tisoč kron na mesec. Da so ob takih razmerah celovski Mihnli Lahov siti, si lahko mislimo.

Ljubljanski policijski zapori so prenapolnjeni z verižniki, tako da za nove že primanjkuje prostora. Ta najnovejši stan je postal zadnje čase tako riskanten, da se skoro več ne rentira.

Čudno postopanje straž. Straže, ki patrolirajo po cestah in potih od Maribora do avstrijske meje, se obnašajo včasih jako čudno. Včasih ustavijo in zadržijo na cesti po cele ure ljudi, ki ničesar ne nesejo, ter se jih na prvi pogled spozna, da niso tihotapci. Tu ne pomaga nobena legitimacija. Zadnjič so prijeli in obdržali celo noč na stražnici nekega pismonoša, ko se je vračal iz službe, vključ temu, da je nosil uniformo in torbo. V nedeljo o mraku pa sta, par sto metrov pred Svečino, nenadoma planila iz gozda dva stražnika ter ustavila dve gospodični, ki sta se vračali iz Maribora domov, ju prijeli ter začeli sumljivo nadlegovati. Izpustila sta ju komaj ko sta začeli upiti in klicati na pomoč. Opozarjamo merodajno oblast, da te ljudi opozori, kako se imajo obnašati v službi. — Taki dogodki škodujejo samo ugledu naše vojske.

Nemške demonstracije v Pohorelicah na Moravskem. Minuli teden so vprizorili prebivalci Pohorelic pri Brnu in okoliških vasi velike demonstracije proti rekvizicijam. Imeli so več govorov, nakar so šli v sprevodu po mestu ter peli »Deutschland, Deutschland über Alles« in »Die Wacht am Rhein«. Ko se jim je postavila na pot 40 mož broječa posadka so jo demonstranti napadli s koli in kamenjem. Končno so bili vojaki primorani rabiti orožje. Pri tem sta ostala dva demonstranta mrtva, eden težko, osem pa lahko ranjenih. Tako so se začeli Nemci gibati povsod. Pri nas v Mariboru blatijo slovenske napise, na Čehoslovaškem napadajo vojake. Škodovalo pa bo to edino njim, samim.

Boj med nemškimi agitatorji in našimi orožniki. Okrajno glavarstvo v Velikovcu je izvedelo, da hodijo čez Gručo in Lipico nemški agitatorji v našo Koroško ter je o tem obvestilo orožnike, ki so potem prežali na te tičke. Končno se jim je vendar posrečilo o mraku zaslediti tolpo sestoječo iz pet ali šest možkih in ene ženske, ki so bili vsi natovorjeni z nahrbtniki. Podstražmojster Puhar in poskusni

orožnik Pečnik, sta jih ustavila ter jih hotela aretirati. Pri tem pa je eden izmed bande potegnil samokres ter oddal proti orožnikoma več strelcev. Posrečilo se mu je zadeti Puharja v trebuh in v desno roko. Pečnik je začel takoj streljati na napadalce, toda ni vsled teme nikogar zadel, tako da so vsi srečno pobegnili. Ranjeni podstražmojster Puhar je potem umrl na dobljenih ranah v bolnici v Slovenjem Gradcu. Naše oblasti so aretirale prevoznika Pastarska, ki jih je prepeljal čez Dravo, ter izvedeli od njega, da so bili to člani pliberške »Heimwehrkompagnije« Ignac in Josip Rader, Josip Vernik, Kurat, Klade, Pepel in Majer. Ženska, ki jih je spremljala pa se imenuje Julija Fišer.

Razkol med organizacijo vojnih invalidov. 15. t. m. so sklicali nekateri nezadovoljneži v Celje shod vojnih invalidov, na katerem so rovarili proti centralnemu odboru v Ljubljani, to pa le iz osebnih vzrokov. Na shodu so blatili in natočevali svoje tovariše, za kar se bodo morali zagovarjati tudi pred sodiščem. Odpadniki so po večini komunistično navdahnjeni ljudje.

Opozarjamo gg. odjemalce Mariborske tiskarne, kakor tudi inserente »Mar. delavca« in »Marburger Zeitung«, da ni nikdo upravičen sprejemati naplačila in vnovčevati račune, ako ni v to izrecno pooblaščen z legitimacijo od ravnateljstva tiskarne. Računi morajo biti vidirani po g. ravnatelju Detela.

Medjimurski večer se nam v kratkem času obeta. Vsa prireditve je v rokah g. svetnika Deva.

Jugoslovanski vinogradar i vočar. Izašao je 7 i 8 broj »Jugoslovenskog vinogradara i vočara« sa opširnim sadržajem. Pretplata iznosi godišnje K 84.— a šalje se na upravo lista: Zagreb, Strossmayerova 6. I kat.

Pomanjkanje železa. Mali železninarji v Sloveniji preti katastrofa vsled vedno večjega pomanjkanja železa. Želeti bi bilo, da bi se vlada končno vendarle pobrigala za najpotrebnejši material.

Prijeti dezertjerji. Pri Logatcu je poskušalo zadnje dni pobegniti v Italijo 11 dezertjerjev, kar se jim pa ni posrečilo. Najeli so si vodnika ter mu plačali 3000 K. Naše straže pa so vjele celo bando in tako je dobil tudi vodnik brezplačno stanovanje.

V Mariboru je ustanovil nam že znani slovenski trgovec Ivan Šoštarich tovarno za izdelovanje nogavic, jopičev in vseh vrst pletenin. Opozarjamo na inserat.

Od Sv. Petra pri Mariboru. Kakor slišimo, se bode gradila čez našo faro tako dolgo zaželjena okrajna cesta, katera bi vezala tudi stanovanstvo desnega brega Drave z mesti Mariborom in Ptujem. V dosego tega cilja je treba namreč dograditi cesto z Dupleškega broda še kake 4 km čez Trčovo do Lorberja, kjer že pride v stik s koncem že obstoječe ok. ceste do Maribora. Hvaležni moramo biti Peterčani vsem činiteljem, koji so odločili to dolgoletno cestno vprašanje. Že pred 30 leti je bivši nemčurski ok. zastop na naše zaporedne zahteve to črto že stokrat izmeril, a da bi jo tudi dovršil, ni imel veselja, ker je bil St. Peter preveč »bindiš.« Hitro ko je razpadla stara Avstrija, smo se spel podali, zaupajoč v domača oblastva, v dveh deputacijah na ok. zastop in ponovili prošnjo. Sila je že skrajna. Kakor smo čuli to iz ust g. okrajnega glavarja samega, vzal bode ta to zadevo sam v svoje roke, in jo izvršil. Kmetje iz St. Petra.

Velika zločinska banda. V Mitterstiju na Sojnograškem so odkrili veliko zločinsko bando, ki je štela 25 oseb. Načeloval ji je neki Pfefferkorn, ki jo obdolžen tatvine, požiga, napeljevanja k zločinu in grozitive z umorom. Ta zločinska družba je razposlala zadnje čase veliko število grozilnih pisem, ter nameravala ubiti tudi poslanca Hasenauerja, župana in občinskega tajnika. Pri Pfefferkornu, ki je hotel po aretaciji izvršiti samomor so našli različne ukradene predmete, denar, ponarejene ključke, še neodposlana grozilna pisma i. t. d. To dokazuje, da po dolgih vojnih letih

zločinstvo ne cvete samo pri nas, ampak povsod. To je tudi eden izmed nešteti darov s katerimi nas je obdarovala svetovna vojna.

Cesar Fran Josip straši v sredini Prage, poročajo »Narodni Listy.« Straši pa tudi v sredini Maribora v neki javni zgradbi, samo da je — zakrit. Straši pa tudi v parku, kjer je te dni popravil pokvarjen napis neki »avstrofil.« Ubogi pokojni suveren!

Zadnje vesti.

D' Annunzijeve strahovi.

DKU Berlin, 24. februarja. »Acht- uhr Abendblatt« poroča iz Bazla: Bazelska »National-Zeitung« je izvedela iz Reke, da so koncentrirali Jugoslovenci v bližini Reke 130 tisoč mož. Isti list poroča dalje, da je izjavil D' Annunzio v nekem govoru, ki ga je imel v Zadru, da bodo Rečani zažgali in upepelili celo mesto, v slučaju, da bi imelo pripasti Jugoslaviji.

Premirje v Sibiriji.

DKU Berlin, 25. februarja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Kopenhagena: Po poročilih lista »Extrabladet« so sklenili boljševiki s Čehoslovaki v Sibiriji premirje ter bodo podpirali tudi njihov povratak v domovino.

Za diplomatično zvezo z Rusijo.

DKU Dunaj, 25. februarja. »Arbeiter-Zeitung« poroča, da je sprejel okrožni delavski svet včeraj resolucijo v kateri zahteva takojšnjo vzpostavitev diplomatičnih odnosov z vsemi državami, posebej pa še s sovjetsko Rusijo.

Boljševiška ofenziva proti Poljski.

DKU Berlin, 25. februarja. »Lokal-anzeiger« poroča iz Varšave: Že dolgo pričakovani boljševiški napad na Poljsko se je sedaj pričel, in sicer v odseku krog Vologde. Prvi napad je bil silno oster, vendar pa se je poljskim četam posrečilo boljševike odbiti.

Estonski dementi.

LDU Pariz, 24. februarja. Estonska Delegacija v Parizu dementira vest, da je estonska vlada sklenila tajno pogodbo s sovjetsko republiko.

Mirovna pogodba se izpremeni?

LDU Amsterdam, 24. februarja. »Acht-Uhr-Abendblatt« poroča iz Curiha: »Eclair« doznava, da se bo mirovna pogodba v kratkem izpremenila v prid premagancem.

Razne vesti.

Profesor curiške univerze Adolf Frey umrl. V Curihu je umrl v 65 letu starosti univerzitetni profesor Adolf Frey. Bil je poznan po svojih izvrstnih životopisih o pesnikih B. Kellerju in K. I. Meyerju ter o švicarskih slikarjih Rudolfu Kellerju in Arnoldu Böcklinu.

Splošno udruženje intelektualnih delavcev na Francoskem. V Parizu so se prošle dni sešli delegati 25 francoskih skupin intelektualnih delavcev ter sklenili enotno splošno udruženje intelektualnih delavcev Francije. Udruženje obsega Zvezo dramatičnih pisateljev, Društvo arhitektov, Zvezo učenjakov, Društvo beletrističnih pisateljev in pesnikov, Zvezo upodablajočih umetnikov in Novinarski sindikat. Novo udruženje nosi naslov: „Confederation Générale des Travaillleurs Intellectuels.“

Mednarodni zrakoplovni meeting. Aeroklub letalcev Združenih držav je razpisal mednarodni zrakoplovni meeting, h kateremu so se priglasili letalci osemnajstih držav. Postavljene nagrade znašajo nad 100.000 dolarjev. Polet se bo vršil iz Newyorka preko Pernambuka—Anglije—Škandinavije—Irske—New Fundlanda—Portlanda v Boston.

Berlinska afera s slaniki. Berlin ima novo afero. Proti „Družbi za nabavo slanikov“ se je uvedla kazenska razprava. Omenjeno društvo je nabavilo na Holandskem velikansko množino svežih slanikov po jako nizkih cenah, prodalo pa jih je essenskim tovarnam po nezaljubljenih cenah. Ravnatelj družbe, Nathana, so zaprti ter zaplenili trgovske knjige iz katerih se je spoznalo, da je zaslužila družba pri tej kupčiji 120 milijonov mark.

Kulturni pregled.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Drugi zvezek. V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 8°, strani XVI+415. Cena K 22.— Pravkar je izšel v založbi Tiskovne zadruge drugi zvezek Jurčičevih zbranih spisov, ki izhajajo v lični obliki v redakciji dr. Iv. Prijatelja in od katerih je prvi zvezek vzbudil pozornost in priznanje. Drugi zvezek obsega: Urednikov uvod, Spomini starega Slovenca, Tihotapec, Juri Kobilica, Dva prijatelja, Vrban Šmukova ženitev, Grad Rojinje, Urednikove opombe. Knjigo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Cankar: Moje življenje. V kratkem izide v Ljubljani prva Cankarjeva knjiga po smrti, ki nosi naslov „Moje življenje.“ Knjiga obsega razne dogodbe iz pisateljevega življenja, ki so bili svoj čas priobčeni v podlistku „Slovenskega Naroda“ in drugod.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

V najem iščem lokal za malo trgovino z mešanim blagom z štelazami, kakor tudi stanovanje s kuhinjo na prometnem kraju, najraje kje v bližini Ljutomera ali Ptuj, eventualno tudi kje v Prekmurju. Dopise pod »Jugoslovan« na upravo »Mar. del.« 3—2

Čistilnica oblek „IDEAL“, Frankopanska cesta 9, Vetrinjska ulica 16.

Kupujem ponarejene zobe, kakor tudi cela zobovja. Plačujem po najvišjih cenah. Ponudbe potom dopisnice ali pa pridem tudi sam na dom. Lempart, Vetrinjska ulica 11, Maribor. 4—1

En velik muzikalični automat (Musiwerk) se proda. Artur Malý ul. 37-I, vrata 5. 2—2

Upravniška moč

za list „Nova pravda“ se išče. Prednost ima v upravniških poslih že izurjena oseba. Prosi se pismene ali ustmene ponudbe na „Tajništvo nar. soc. stranke“ v Mariboru, Narodni dom, I. nadstropje. 2—1

Knjigovodja

prvovrstna samostojna moč z večletno prakso se išče. Zahteva se znanje dvostavnega knjigovodstva ter slovenskega in nemškega jezika. Sprejme se tudi prvovrstna korespondentinja.

Zahteva se stenografija, znanje več jezikov, osobito slovensko in nemško, po možnosti češko in italijansko. Mora biti spretna strojepiska. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na »BALKAN« v Mariboru. 2—1

Prva jugoslov. tovarna pletenin

Lastnika: Šošarič in Barta

Maribor, Gosposka ulica 5

priporoča cenj. trgovcem

3—1

svoje izdelke kakor **moške in ženske nogavice, patentnogavice za otroke in odrasle itd.**

Ceniki na razpolago!

Vzorci se pošljejo po povzetju!

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

I. Mariborski bioskop

Aleksandrova cesta.

Od srede 25. do 27. februarja 1920:

Ob solnčnem zahodu

Tragedija v 5 dejanjih

in druge podobe.

V petek 27. februarja 1920:

Vojaška godba.

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Pozor!

Pomaranče, limone ima vedno v zalogi

Marija Stele, Ljubljana

Pogačarjev trg

3—1

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristaniščna ulica 2.